

Güzel Yazı Sanatı: *Kaligrafi*

İnsanlar kendilerini ifade etmek için farklı farklı iletişim yolları kullanır. Yazı da düşüncenin kalem ve kâğıt kullanılarak ifade edilmesidir. İnsanın her şeyin güzelini yapma arzusu yazıyı da güzelleştirmeye çalışmasına yol açmıştır. Bu arzunun sonucunda kaligrafi yani güzel yazı sanatı ortaya çıkmıştır. Kaligrafi sanatı yazıya anlamlı ve ahenkli şekiller verilmesi sanatıdır.

Kaligrafi Yunancadan gelen bir sözcük olup "kallos" güzellik ve "graphia" yazı anlamlarına gelen iki sözcüğün birleştirilmesinden türetilmiştir.

Eski bir Yunan kaligrafisi örneği

Her toplumun kendi alfabetini kullanarak ve belirli kurallar çerçevesinde oluşturduğu kaligrafi sanatının ilk ne zaman ortaya çıktığı kesin olarak bilinmiyor. Ancak çok eski zamanlardan kalma kaligrafi örnekleri bulunuyor.

Toplumların kendine özgü dilleri ve kültürleri vardır. Bu nedenle de kaligrafi sanatı toplumların özelliklerine göre farklılaşır.

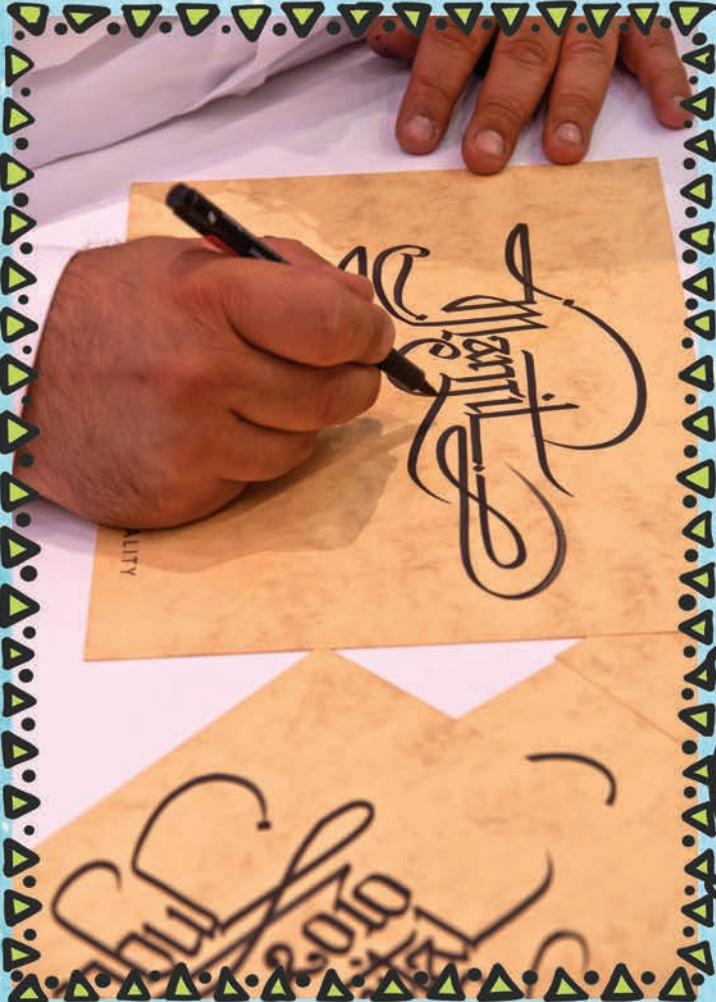
Ayasofya'nın duvarlarında asılı bulunan büyük hat levhalarından ikisi

Hat sanatıyla uğraşan sanatçılara hattat denir.

Hüsn-i hat, güzel yazı anlamına gelir.

Günümüzde en çok ilgi gören kaligrafi türleri Çin, Arap, Hint, Yunan ve Batı kaligrafileridir. Ülkemizde Arap harfleriyle ve farklı tekniklerle yapılan hat sanatı, Batı'da İslam kaligrafisi ya da Arap kaligrafisi olarak bilinir. Ancak Osmanlı İmparatorluğu döneminde en önemli çağını yaşamış hat sanatı, diğer adıyla hüsn-i hat kendine özgü teknikleri ve dini içeriğiyle ayrı bir sanat olarak kabul edilir.

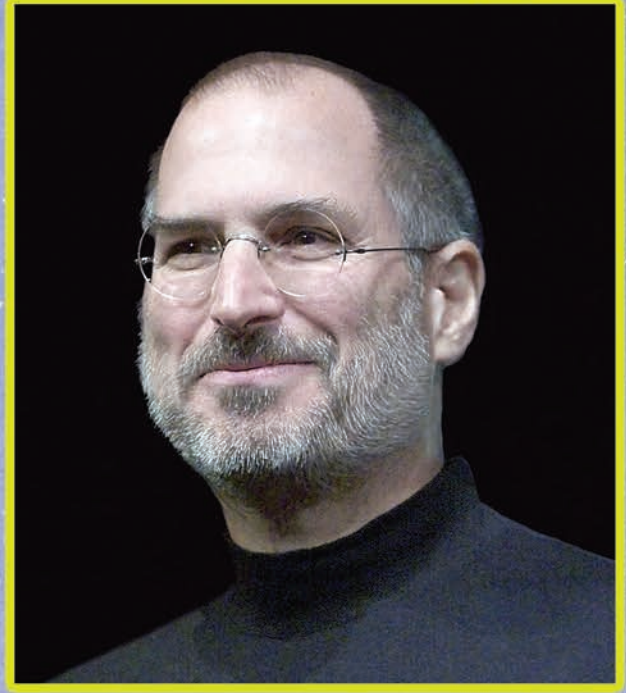
Latin kaligrafisi örneği

Kore kaligrafisi örneği

Günümüzde dünyada yaygın olarak yapılan kaligrafi, batı kaligrafisidir. Batı kaligrafisi Latin harfleriyle yapılır ve bu sanatla uğraşan sanatçılara kaligraf denir. Kaligrafi sanatı birçok ülkede çok yaygın ve üniversitelerin tasarım bölümlerinde kaligrafi dersleri veriliyor.

Ünlü girişimci Steve Jobs üniversitede girdiği kaligrafi dersleri sayesinde bilgisayarlarda kullanılan farklı yazı karakterlerinin gelişmesinde öncü olmuştur.

Kaligrafi yapmak isterseniz kesik uçlu bir kalem ve bir kâğıt sizin için yeterli olur; ama bir kaligraf olmak istiyorsanız kaligrafi tekniklerini öğrenmeniz ve özel malzemeler kullanmanız gerekir.

Kaligrafi sanatında metal uçlu kalemler, keçeli kalemler, tüy kalemler olmak üzere birçok farklı türden kalem kullanılır. Metal uçlu kalemlerin kullanımı zordur, ancak bu kalemler estetik ve ince çizgiler oluşturmada kaligrafa kolaylık sağlar. Yazmak için parşömen kâğıdı gibi, mürekkebi emen ve renklerin daha canlı durmasını sağlayan özel kâğıtlar kullanılır.

Kaligrafide Çizgi Teknikleri

Kaligrafi birçok tekniği barındıran bir sanattır. Sanatçılar eserlerinde bu teknikleri kullanarak kendi tasarımlarını oluşturabilirler. Aşağıdaki çizimde kaligrafi sanatında kullanılan bazı çizgi teknikleri görülüyor.

Yasemin Şahin
Çizim: Göksu Karaca
Fotoğraflar: Dijitalimaj / Alamy